

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

§. 4. De Interdicto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

§. Quartus.

D E

Interdicto.

Quæres primo. Quid est interdictum?

R. Est censure Ecclesiastica prohibens usum divinorum, intellige tam activum quam passivum: non quatenus à potestate spirituali procedunt; sed quatenus sunt bona quædam spiritualia à fidelibus communicanda. Per quod differt à suspensione, quæ privat usu activo divinorum, prout est usus potestatis spiritualis, & fertur solum in Clericos: interdictum autem etiam Laicos afficit. Ab excommunicatione differt, quod illa fideles removeat à Sacramentis, officiis divinis, suffragiis Ecclesiæ &c. quatenus sunt aliqua bona, in quibus cum cæteris fidelibus fit communio: interdictum verò solum removeat à Sacramentis & officiis divinis, quatenus bona aliqua sunt à fidelibus habenda.

Quæres secundo. Quotuplex interdictum?

R. 1mo. Dividitur in purè personale, locale, & mixtum. Colligitur ex *cap. presenti. 10. cap. si Sententia. 16. cap. si civitas. 17. de Sentent. excomm. in 6.* Interdictum personale est, quod personas immediatè afficit, illatque concomitatur, ubicunque locorum existant. Locale est, quod immediatè locum respicit, prohibens, ne in tali loco sive

ab incolis sive ab extraneis celebretur; aut Missa audiat. Interdictum mixtum est, quando & locus & personæ simul interdiciuntur.

2do. Interdictum tam locale, quam personale in generale & speciale dividitur. Generale locale est, quod plura sub se continet loca, ut quod fertur in Regnum, Provinciam, Dioccesin, Civitatem. Speciale locale est, quod in locum determinatum fertur: ut si una vel plures alicujus civitatis Ecclesiæ sub interdicto ponantur. Et tunc in aliis Ecclesiis aut Oratoriis privatis divina officia interdicta non sunt. Interdictum personale generale est, quod in corpus quoddam politicum potens propriis gubernari Superioribus fertur, ut quando incolæ alicujus Provinciæ, Civitatis, Collegii vel Parochiæ interdiciuntur. Speciale est, quod in personas particulares fertur vel expresso proprio nomine, vel sub nomine generali personæ certum delictum committentes interdiciuntur.

Quæres tertio. Quænam loca sub interdicto generali comprehenduntur?

R. primo. Sub interdicto generali Civitatis non tantum locus directè interdictus, sed etiam illius suburbia & ædificia continentia comprehenduntur.

cap. si civitas. 17. de sentent. excomm. in 6. Per suburbia intelliguntur ædificia extra muros civitatis interdictæ contigua: per ædificia continentia significantur ædificia à muris civitatis quidem separata, ita tamen propinqua, ut incolæ civitatis pro audiendis Divinis illuc se facile conferre possint. Et in his, ne vilipendi valeat sententia interdicti, expedit interpretationem fieri latiore: inquit Pontifex cap. cit. 2do. Interdictâ Civitate vel Diœcesis interdicta sunt etiam Ecclesia Cathedralis, & omnia loca Civitatis vel Diœcesis. 3to. Interdictâ aliquâ Ecclesiâ specialiter sunt etiam sub illius interdicto ejus Capellæ & Cœmeterium contiguum, non tamen è contra; quia accessorium sequitur principale, & pars totum: Capellæ autem & cœmeteria sunt accessoria Ecclesiæ. cit. cap. si Civitas. 4to. Si interdictum hoc modo feratur: Interdicimus omnes terras illius Domini; in quas habet dominium; interdicta sunt omnia loca; in quæ actu, dum fertur interdicti sententia, plenum habet dominium, non autem quorum est Usufructuarius, Vasallus, Emphyteuta, vel Hypothecarius: nisi in sententia, quæ habet & possidet, adderetur.

Quæres quarto. Quæ personæ sub interdicto comprehendantur?

R. primò. Quando interdictum personale est generale, omnes personæ, quæ sunt membra illius communitalis, censentur interdictæ, sive præsentis, sive absentes, sive nocentes, sive innocentes sint. cap. si sententia. de sentent. excomm. in 6. 2do. Interdicto populo non interdicatur Clerus, nec e contra. cit. tap. si sententia.

nomine enim populi soli sæculares intelliguntur, & nomine Cleri non veniunt Laici. 3to. Interdicto Clero non comprehenduntur Religiosi; quia licet sub nomine Cleri intelligantur Religiosi in favorabilibus, non tamen in pœnabilibus & odiosis. 4to. Interdicto generali personali eximuntur imò Episcopi, nisi specialiter exprimantur. cap. quia periculosum. 4. de sentent. excomm. in 6. Deinde infantes nondum doli capaces. 3to illi, qui à populo interdicto recedunt alibi fixuri domicilium. 4to ceteri, ut Scholares, Mercatores, qui etiam legibus populi astringantur, non tamen illis, quæ singulares personas, ut sunt pars illius populi, afficiunt.

Quæres quinto. Qui sunt effectus interdicti?

R. Quatuor. 1. est privatio activa & passiva Sacramentorum. 2. privatio activa divinorum officiorum. 3. privatio activa & passiva sepulturæ ecclesiasticæ. 4. privatio ingressus Ecclesiæ. Hi effectus cuilibet interdicto annexi non sunt, sed pro voluntate imponentis plures vel pauciores effectus interdictum comprehendere potest. arg. cap. Non est vobis. 11. de Sponsal.

Quæres sexto. Quibus Sacramentis privat interdictum?

R. Omnibus, exceptis illis, quæ in jure exprimuntur. cap. Responso. 43. de sentent. excomm. Tria autem in jure excepta sunt Sacramenta, videlicet: Baptismus, Confirmatio, & Penitentia. cap. Alma mater. 14. de sentent. excomm. in 6. cit. cap. Responso. Unde

Primò.

Primò. Baptismus tempore Interdicti, etiam solemniter in Ecclesia januis apertis, propter ejus necessitatem administrari potest: persona etiam generaliter interdicta hujusmodi solemnem baptismum celebrare potest: interdictum enim generale personale fortius, quam locale, non ligat. Persona tamen specialiter interdicta, & propter quam interdictum generale positum est, extra casum necessitatis, etiam privatim baptizare nequit.

2dò. Quod dictum est de Pabismo, etiam in Sacramento Confirmationis tenet, quod quamvis non sit necessarium, est tamen Baptismo accessorium, & quasi complementum illius. *cap. quoniam. 19. de sentent. excom. in 6.*

3tò. Idem de Sacramento Pœnitentiæ ob magnam illius necessitatem tenendum est: cum homines faciles sint ad lapsum, difficiles ad contritionem perfectam. Excipiuntur illi, quorum dolo, culpâ, fraude latum est interdictum, vel qui consilium, auxilium, aut favorem præstiterunt ad delictum: hi enim, nisi prius satisfactionem præstent Ecclesiæ, nequaquam absolvendi sunt.

4tò. Matrimonium quoque tempore interdicti à personis interdictis contrahi potest, colligitur ex *cap. Capellanus. 4. de feriis.* ubi dicitur matrimonium posse quocunque tempore contrahi. Et ratio est: quia matrimonium per se primò consideratum contractus est, & ratio Sacramenti contractui accessoria.

5tò. Sacramentum Eucharistiæ tempore interdicti ipsi interdictis etiam infirmis extra mortis periculum constitutis

administrari non potest, uti neque Sacramentum extremæ Unctionis, nec Sacramentum Ordinis. Ratio est; quia hæc Sacramenta nec necessitatis, nec complementum alicujus necessarii ad salutem sunt. Hoc autem advertendum, quòd Eucharistia tempore interdicti moribundis concedatur, non tamen extrema Unctio. Cujus ratio est: quòd receptio Eucharistiæ in periculo vel articulo mortis jure divino præcepta sit, non tamen extrema Unctio: & dum infirmus inungitur, Sacramentum conficitur, non autem, quando Eucharistia ministratur.

Quæres septimò. Qualiter divinis officii interdictum privat?

Re. primò. In privatione divinatorum officiorum intelliguntur omnia ista exercitia, quæ ex intentione Christi & Ecclesiæ à solis Clericis publicè exercentur: ut sunt Sacrificium Missæ, recitatio Horarum Canoniarum, benedictio solemnibus nuptiarum, fontis baptismalis, Olei sacri, Chrysmatis &c.

2dò. De jure antiquo in loco interdicto & personis sive generaliter sive specialiter interdictis omnia officia divina prohibita erant. *cap. Permittimus. 57. de sentent. excomm. cap. si sentent. 14. eod. in 6.*

3tò. Modò per *cap. Alma mater. de sentent. excomm. in 6.* tempore interdicti generalis celebrari possunt Sacrificium Missæ & cætera officia divina servatis his conditionibus: 1. si fiat januis clausis. 2. submissâ voce 3. exclusis excommunicatis & specialiter interdictis. 4. non pulsatis campanis. Ratio hujus

mitigationis hæc datur: Quia ex distributione hujusmodi Statutorum exerescit inde-
votio populi, pullulant hereses, & infinita
animarum pericula insurgunt, ac Ecclesiis
sine culpa earum debita obsequia subtra-
hantur.

4to. Post cap. Alma mater. soli Cle-
rici, quo nomine intelliguntur omnes,
qui gaudent privilegio fori & canonis
sive sæculares sive Regulares, sive fœ-
minæ sive viri; omnes enim sunt Cle-
rici in favorabilibus; soli, inquam, Cle-
rici in Ecclesiis autoritate Episcopi ad
Divina deputatis Divina exercere & iis-
dem interesse possunt, non autem Laici,
nisi in sequentibus casibus: 1. Si a-
mentes & pueri, quia hi moraliter non
interfunt. 2. Si Sacerdos celebrans
non nisi ministrum laicum habeat: con-
cesso enim privilegio censentur conces-
sa, quæ ad usum ejus sunt necessaria.
3. Si privilegium Laici habeant. Talia
privilegia sunt: 1. Omnes Regulares
in Ecclesiis suis & Monasteriis non so-
lum in quatuor primoribus Solemnita-
tibus, sed etiam in Festis suorum San-
ctorum, Patroni Ecclesiæ, Sanctissimæ
Trinitatis, S. Joannis Baptistæ, S. Marci
& Lucæ, & omnium Sanctorum, & in
commemoratione omnium Fidelium de-
functorum, quamdiu Missa & Processio
durat, interdictum suspendere possunt.
Deinde iidem Religiosi singulis diebus
famulos suos, Procuratores & Mona-
sterii Officiales ad Divina admittere pos-
sunt, quamvis multi hæc privilegia om-
nia à Trid. sess. 25. cap. 12. de Regular.
sublata esse sustineant.

Quæres octavo. Quomodo interdi-
dictum privat sepulturâ Ecclesiasticâ?

R. Tempore interdicti nemo in loco
interdicto, in Ecclesia, cœmeterio, aut
aut alio quolibet loco ecclesiasticâ se-
pulturæ per benedictionem aut assigna-
tionem Episcopi deputato sepeliri po-
test, sive tale interdictum sit generale,
ut habetur in cap. quod in te. ii. de penit.
& remiss. sive sit speciale, innuitur in cap.
si civitas. 17. de sentent. excom. in 6. Ex
gratia tamen conceditur Clericis, ut de-
cedentes in cœmeterio Ecclesiæ sine
campanarum pulsatione, cessantibus so-
lemnitatibus omnibus cum silentio tu-
mulentur, si tamen interdictum serva-
verint. cit. cap. quod in te. vel interdicto
causam non dederint, nec specialiter in-
terdicti denunciati fuerint.

Quæres nono. Quomodo interdictum
privat ingressu Ecclesiæ?

R. Si in sententia interdicti hoc spe-
cialiter exprimitur, interdictus ingressu
Ecclesiæ privat. cap. is cui. de sentent.
excom. in 6. Et taliter interdictus pri-
vatur imprimis exercitio Ordinis sacri
in Ecclesia, deinde sepulturâ ecclesiasticâ
in illa ejusque cœmeterio, demum ab
auditione divinorum officiorum in ea-
dem Ecclesia excluditur. Sic tamen in-
terdictus in cœmeterio divina celebrare
& audire potest, quamvis non sepeliri:
Ecclesiam quoque eo tempore, quo di-
vina non celebrantur, ingredi, & ibidem
orare valet. Tempa enim principaliter
deputata sunt, ut in iis sacra officia
solemniter peragantur, & populus ad
ea audienda congregetur: ideo qui in-
greditur, quando nec sacra peragantur,
nec ea audire potest, templum formaliter
ingredi haud dicendus est.

Quæ-

Quæres decimò. Quantum est peccatum interdicti violatio?

R. Tam Clericus quàm Laicus interdictum violans peccat mortaliter, quia præceptum Ecclesiæ in re gravi transgreditur. Clerici autem tam sæculares quàm Regulares specialiter interdicti celebrantes, vel quemcumque actum Ordinis sacri in loco interdicto exercentes irregulares efficiuntur. *cap. medicinalis. cap. is cui, de sentent. excomm. in 6.* quam pœnam etiam incurrunt, si in loco interdicto non servatis conditionibus *cap. alma mater.* eos celebrare contigerit: Si in loco non interdicto Clericus non interdictus Laicum interdictum ad divina officia admittat, non fit irregularis, sed ipso facto ab ingressu est interdictus, donec de transgressione huiusmodi ad arbitrium ejus, cujus sententiam contempserit, satisfecerit competenter. *cap. Episcoporum. de sent. excomm. in 6.* Præterea Clerici violantes interdictum fiunt inhabiles ad votum activum & passivum in electionibus. *cap. ad hæc. 1. de postulat.* Religiosi demum excommunicationem præterea incurrunt per *Clement. ex frequentibus. 1. de sent. excomm.*

Quæres undecimò. Quomodo tollitur interdictum?

R. primò. Interdictum appositum tempore limitato, vel sub æliqua conditione, tempore finito & conditione adimpletâ cessat; si absque limitatione in puram pœnam appositum sit, vel ante tempus finitum vel conditionis adimplerionem, per absolutionem aut dispensationem tollitur. Hanc autem præ-

R. D. Schnorrenberg *Instit. J. Can.*

stare nequit alius, quàm is, qui interdictum posuit, aut Successor vel Superior illius. Ex facultate *Trident. sess. 24. cap. 6. de reform.* potest Episcopus personali interdicto absolvere, si delictum, ob quod positum fuit, occultum sit.

2dò. Destructo interdicti subjecto ipsum interdictum etiam absque aliâ absolutione destruitur; uti destructâ Ecclesiâ interdictâ cessat interdictum.

3tò. Interdictum locale ob delictum Domini positum solâ alienatione loci illius non tollitur. Ratio est; quia tale interdictum onus est loco inhærens, & cum ipso loco ad quemcumque transiens. *arg. cap. Pastoralis. 28. de decimis.*

4tò. Interdictum deambulatorium, quando quicumque locus interdicatur, ubi talis persona sedem fixerit, cujus exemplum est in *cap. non est vobis. 11. de Sponsal.* eo ipso tollitur, quo persona illa locum mutat, sine ulla alia relaxatione; sicut econtra ille alius locus, ad quem transit, sine nova sententia incipit esse interdictus.

5tò. Interdictum in favorem alicujus latum, si ab illo non observetur, eo ipso sublatum censetur; non autem, si ille, ob cujus delictum latum est, interdictum non servet. *cap. petistis. 20. de privileg.*

6tò. Demum Parochus vel alius Confessarius tollere nequit interdictum locale, sive generale, sive speciale: nec interdictum personale generale, benè tamen personale particulare non reservatum, sive à jure sive ab homine latum, servatis conditionibus requisitis

Z z

in

In cap. *Alma mater. de sentent. excom. in 6.* Cùm enim hoc interdictum ulum Sacramenti Pœnitentiæ impediatur, ejus absolutio absolutionem à peccatis præcedere debet; ideoque ei commissa censetur, qui sacramentaliter à peccatis absolvere potest; sicut eidem ab excommunicatione non reservata absolutio à Jure committitur.

Quæres duodecimò. Quid est cessatio à Divinis?

R. Est prohibitio ecclesiastica Clericis imposta ab officiis divinis in certo loco abstinendi. Quæ prohibitio etsi ob gravissimam alicujus culpam fiat; censura tamen non est; sed quædam divinorum Officiorum negatio, tam inquam nocentes afficiens, ab Ecclesia in signum doloris ob gravissimam Honori Divino vel Ecclesiæ illatam injuriam sub præcepto Clericis imposta, ut hoc modo delinquens ab injuria desistere, & satisfactionem præstare teneatur. Colligitur ex *Clement. ex frequentibus.*

1. de sent. excom. Quamvis autem cessatio à Divinis eisdem ferè effectus habeat, quos habet interdictum, ut privationem officiorum divinorum, Sacramentorum non necessariorum, & ecclesiasticæ sepulturæ; ab eo tamen in sequentibus. *Primò.* Interdictum locale semper afficit aliquam personam determinatam, eam videlicet, ob cujus culpam positum est: cessatio autem nullam personam determinatam afficit, sed omnes à Divinis in illo loco, in quo fertur, æqualiter arcetur. 2. Ob violationem cessationis à Divinis per exercitium Ordinis sacri nulla irregularitas, sicuti violatione interdicti incurritur. 3. Cessatio non est censura, cùm inter censuras in cap. *Quærenti. 20. de V. S.* non numeretur. 4. Privilegia tempore interdicti concessa non sunt extendenda ad Cessationem. 5. Cessatio nunquam ipso jure, ut interdictum, imponitur.

S. Ultimus.

D E

Irregularitate.

Quæres primò. Quid est Irregularitas?

R. Est impedimentum Canonicum directè & per se Ordinum susceptionem, secundariò verò illorum exercitium impediens. Colligitur ex cap. *Significasti. 16. de homicid.* Irregularitas non

est censura, sed tantum canonicum impedimentum: absolutè enim loquendo pœna non est; quamvis aliquando ut pœna ob delictum incurratur: nec medicinalis pœna est, quæ recedente contumaciâ tollenda est; sed est de se perpetua.

Quæ-